

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

SRP

СРПСКИ ЈЕЗИК

КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

ОГЛЕДНИ ИСПИТ

SRP – OGLEDNI ISPIT

12

Српски језик

Празна страница

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не окрећите страницу и не решавајте задатке док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кеси.

Испит траје **90** минута.

Испред сваке групе задатака наведено је упутство за решавање.

Пажљиво га прочитајте.

Користите искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Нечитки одговори бодоваће се с нула (0) бодова. Ако погрешите приликом писања, погрешке ставите у заграда, прецртајте их и означите скраћеним потписом. **Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.**

Када решите задатке, проверите своје одговоре.

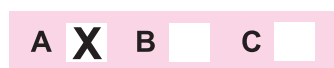
Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 20 страница, од тога 3 празне.

Ако сте погрешно означили одговор, исправите овако:

а) задатак затвореног типа

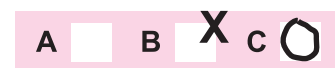
Исправно

Исправка погрешног одговора

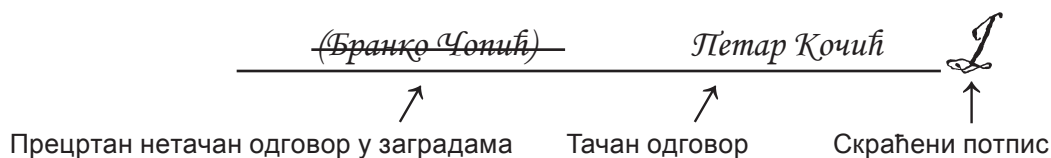
Неисправно

Преписан тачан одговор

Скраћени потпис

б) задатак отвореног типа

Прецртан нетачан одговор у заградама

Тачан одговор

Скраћени потпис

Српски језик

Књижевност и језик

1. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима тачан је само **један** од више понуђених одговора.
Тачне одговоре означите знаком **X** на листу за одговоре.

1. Коју је средину, уз приморску и београдску, Симо Матавуљ приказао у својој прози?

- A. нишку
- B. мостарску
- C. црногорску
- D. врањанску

- A.
- B.
- C.
- D.

2. У којој се песми српске народне књижевности појављује мотив путовања и повратка кући, који призива причу о Одисеју?

- A. „Хасанагиница“
- B. „Стојан и Љиљана“
- C. „Бановић Страхиња“
- D. „Ропство Јанковић Стојана“

- A.
- B.
- C.
- D.

3. Шта је експозиција?

- A. додаток после расплета радње у драми
- B. кратко и језгровито обликовање текста
- C. уводни део књижевног текста, посебно драме
- D. споредни догађај од значаја за општи смисао дела

- A.
- B.
- C.
- D.

4. Који је од наведених аутора писао сатиричке песме?

- A. Ђура Јакшић
- B. Јован Јовановић Змај
- C. Петар Петровић Његош
- D. Бранко Радичевић

- A.
- B.
- C.
- D.

SRP – OGLEDNI ISPIT

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>5. Који се ликови романа „Сеобе“ Милоша Црњанског приказују као контрасти с обзиром на њихове физичке и карактерне одлике?</p> <p>A. Вук и Секула B. Вук и Аранђел C. Дафина и Секула D. Дафина и Аранђел</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>6. Које је дело Доситеја Обрадовића аутобиографски роман?</p> <p>A. „Писмо Харалампију“ B. „Живот и прикљученија“ C. „Совјети здравога разума“ D. „Собранија разних (наравоучителних) вешчеј“</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>7. Пажљиво прочитајте стихове песме „Тамница“ Владислава Петковића Диса:</p> <p>„То је онај живот где сам пао и ја С невиних даљина, са очима звезда И са сузом мојом што несвесно сија И жали, к’о тица оборена гнезда. То је онај живот, где сам пао и ја“</p> <p>На који се мотив односе наведени стихови?</p> <p>A. смрт B. завичај C. рођење D. прогонство</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>8. Којој врсти народних песама припада лирска народна песма „Сунце се дјевојком жени“?</p> <p>A. митолошким B. посленичким C. коледарским D. породичним</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>SRP – OGLEDNI ISPIT</p>	 <p>01</p>

Српски језик

Књижевност и језик

9. Пажљиво прочитајте стих песме „У позну јесен“ Војислава Илића:

„Са криком узлеће гавран и кружи над мојом главом“

Шта представља мотив гаврана у наведеном стиху?

- A. слутњу смрти
- B. замишљеност
- C. страхопоштовање
- D. животну испуњеност

- A.
- B.
- C.
- D.

10. Шта је палимпсест?

- A. врста средњовековне богослужбене књиге
- B. материјал од коже на којем се писало у средњем веку
- C. стари рукопис на којем је преко избрисаног написан нови текст
- D. назив за најстарије штампане књиге, настале пре 1500. године

- A.
- B.
- C.
- D.

11. Која се тврдња **не односи** на дело „Енциклопедија мртвих“ Данила Киша?

- A. дело је по врсти збирка приповедака
- B. у целој делу приповедач је објективан
- C. дело припада савременој српској књижевности
- D. средишња тема дела је нестајање с лица света

- A.
- B.
- C.
- D.

12. Које је од наведених дела написала монахиња Јефимија?

- A. „Слово љубве“
- B. „Житије Светог Саве“
- C. „Похвала кнезу Лазару“
- D. „Житије Светог Симеона“

- A.
- B.
- C.
- D.

SRP – OGLEDNI ISPIT

01

Српски језик

Књижевност и језик

13. Пажљиво прочитајте стихове песме „Бановић Страхиња“:

„Каже јаде тасту на уранку:
како су му двори похарани,
како су му слуге разагнате,
како ли је мајка прегажена,
како ли је љуба заробљена“

Која се стилска фигура јавља у наведеним стиховима?

- A. градација
- B. поређење
- C. ономатопеја
- D. персонификација

- A.
- B.
- C.
- D.

14. Шта лирски субјекат осећа према рату у песни „Човек пева после рата“ Душана Васиљева?

- A. пркос
- B. понос
- C. тријумф
- D. резигнацију

- A.
- B.
- C.
- D.

15. На којој планини Црногорци држе скупштину описану у „Горском вијенцу“ Петра Петровића Његоша?

- A. Бјеласици
- B. Дурмитору
- C. Ловћену
- D. Румији

- A.
- B.
- C.
- D.

16. Како на народном језику гласи назив песме „Горестни плач“ Захарија Орфелина?

- A. „Плач Србији“
- B. „Востани Србије“
- C. „Црни биво у срцу“
- D. „Плач кнегиње Милице“

- A.
- B.
- C.
- D.

SRP – OGLEDNI ISPIT

01

Српски језик

Књижевност и језик

17. Пажљиво прочитајте стихове песме „Маслачак“ Васка Попе:

„На ивици плочника
На крају света
(...)
Обрадује га једино
Бескућни поглед шетача“

Шта на симболичком нивоу представљају наведени стихови?

- A. лепоту
- B. ропство
- C. слободу
- D. усамљеност

- A.
- B.
- C.
- D.

18. Која се од следећих стилских фигура конструкције појављује у песми „Слово љубве“?

- A. акростих
- B. елипса
- C. оксиморон
- D. плеоназам

- A.
- B.
- C.
- D.

19. Шта је условило да мрачајски прото из Кочићеве приповетке постане човекомрзац?

- A. тежак живот
- B. развод брака
- C. судски процес
- D. политички ставови

- A.
- B.
- C.
- D.

20. Која се књижевна епоха ослања на људски разум те прокламује начело да књижевност не служи само забави, него и поучавању народа?

- A. барок
- B. авангарда
- C. романтизам
- D. просветитељство

- A.
- B.
- C.
- D.

SRP – OGLEDNI ISPIT

01

Српски језик

Књижевност и језик

21. Пажљиво прочитајте стихове Бранка Радичевића из елегије „Кад млидија’ умрети“:

„Глава клону, лице потавнило,
боловање око ми попило,
рука ломна, тело измождено,
и клеца ми слабачко колено!“

Које обележје из наведених стихова аутор преузима из народне њижевности?

- A. елипсу
- B. парну риму
- C. десетерачки стих
- D. словенску антитезу

- A.
- B.
- C.
- D.

22. Какве Србе представљају припадници ‘вармејске господе’ из приповетке „Салашар“ Вељка Петровића?

- A. русофиле
- B. помађарене
- C. франкофиле
- D. германизоване

- A.
- B.
- C.
- D.

23. Пажљиво прочитајте стихове песме „Моја отаџбина“ Алексе Шантића:

„Не плачем само с болом свога срца
рад’ ове земље убоге и голе;
мене све ране мога рода боле,
и моја душа с њим пати и грца...“

Шта аутор истиче заменицама **мене, мога, моја**?

- A. осећање кривице
- B. своје сиромаштво
- C. егизам лирског субјекта
- D. поистовећивање с народом

- A.
- B.
- C.
- D.

Српски језик

Књижевност и језик

<p>24. Које од наведених обележја није карактеристично за књижевност романтизма?</p> <p>A. буђење националне свести B. народна књижевност као узор C. дела писана народним језиком D. роман као најзаступљенији жанр</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>25. Који писац реализма у својем делу приказује типичну сеоску, народску подругљивост кроз лик представника среске власти?</p> <p>A. Милован Глишић B. Јаков Игњатовић C. Лаза Лазаревић D. Симо Матавуљ</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>26. На шта се односи наслов песме „Плава гробница“ Милутина Бојића?</p> <p>A. небо B. море C. камен D. пламен</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>27. Који историјски догађај утиче на судбине јунака у роману „Употреба човека“ Александра Тишме?</p> <p>A. Косовска битка B. Први светски рат C. Други светски рат D. Сарајевски атентат</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>28. Који се књижевни период одликује доминацијом прозних врста, свезнајућим приповедачем и објективним описима?</p> <p>A. барок B. модерна C. реализам D. романтизам</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

SRP – OGLEDNI ISPIT

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>29. Који је лик у роману „Дервиш и смрт“ Меше Селимовића метафора незахвалности и издајништва?</p> <p>A. Харун B. Хасан C. Мула Јусуф D. Хаџи Синанудин</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>30. Пажљиво прочитајте наведене стихове песме „Залазак сунца“ Јована Дучића:</p> <p>„Негде далеко, преко трију мора, При заласку сунца у првој тишини, Тужна, и у сенци смарагдових гора – Бледа као чежња, непозната жена, С круном и у сјају, седи, мислећ на ме...“</p> <p>Каква је жена у наведеној песми?</p> <p>A. смирена и ведра B. чулна и присутна C. блиска и привржена D. нестварна и далека</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>31. Која од наведених речи није написана у складу с правописном нормом српског књижевног језика?</p> <p>A. потпис B. братски C. светски D. претстава</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>32. У којој је од наведених речи приликом суфиксације дошло до губљења сугласника?</p> <p>A. руски B. српски C. пољски D. хрватски</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

SRP – OGLEDNI ISPIT

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>33. Коју од наведених граматичких категорија деле глаголи и заменице?</p> <p>A. вид B. лице C. начин D. степен</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>34. У којој је реченици лексема 'врх' прилог?</p> <p>A. Увек је седио врх стола. B. Попели смо се на врх планине. C. Учење ми се попело на врх главе. D. Његово име се нашло на врху листе.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>35. Које је врсте зависносложена реченица 'Није знао да смо се вратили с пута'?</p> <p>A. прилошка B. објекатска C. субјекатска D. предикатска</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>36. У каквом су значењском односу фразеологизми 'богу иза леђа' и 'где је бог рекао лаку ноћ'?</p> <p>A. антонимном B. синонимном C. хомонимном D. хипонимном</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>37. Лексема 'врач' у прошлости је значила 'лекар'. Којој врсти припада наведена лексема данас у том значењу?</p> <p>A. архаизмима B. историзмима C. неологизмима D. оживљеницама</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

SRP – OGLEDNI ISPIT

01

Српски језик

Књижевност и језик

38. Пажљиво прочитајте реченицу:

„Уставом се јамче, и као таква, непосредно се примењују људска и мањинска права зајамчена општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима.“

Којим је функционалним стилем написана наведена реченица?

- A. научним
- B. публицистичким
- C. административним
- D. књижевноуметичким

- A.
- B.
- C.
- D.

39. Ко је аутор „Мале српске граматике“ из 1850. године?

- A. Ђура Даничић
- B. Вук Караџић
- C. Сава Мркаљ
- D. Доситеј Обрадовић

- A.
- B.
- C.
- D.

40. Како се зове језик српске средњовековне књижевности?

- A. славеносрпски језик
- B. српски народни језик
- C. рускословенски језик
- D. српкословенски језик

- A.
- B.
- C.
- D.

Српски језик

Књижевност и језик

2. Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (од највише четири речи).
Одговоре упишите **искључиво** на предвиђено место у испитној књижици.
Не испуњавајте простор за бодовање.

<p>41. Пажљиво прочитајте стихове из песме „Бановић Страхиња“:</p> <p>„Каже јаде тасту на уранку: како су му двори похарани“</p> <p>Које су врсте наведени стихови с обзиром на број слогова?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>42. Који мотив повезује све приче у роману „На Дрини ћуприја“?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>43. Коме Бановић Страхиња у истоименој епској народној песми прашта издају?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>44. Којем су књижевном кругу, везаном за одређени град, припадали песници Јован Дучић и Алекса Шантић?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>

SRP – OGLEDNI ISPIT

02

Српски језик

Књижевност и језик

<p>45. Који порок срозава углед и уништава живот породице у приповеци „Први пут с оцем на јутрење“ Лазе Лазаревића?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>46. Којем књижевном периоду припадају песници Душан Васиљев и Милутин Бојић?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>47. Чијем се духу лирски субјекат јада у елегији „Поноћ“ Ђуре Јакшића?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>48. О коме је Теодосије написао средњовековно житије, које је било веома популарно међу малобројном читалачком публиком?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>49. Којем књижевном правцу припада стваралаштво песника Јована Дучића?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>

SRP – OGLEDNI ISPIT

02

Српски језик

Књижевност и језик

<p>50. У којем књижевном делу српског реализма ликови Чамча и Кречар путују на краковски вашар?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>51. Како гласи наслов песме Милоша Црњанског чији је централни мотив брдо изнад Сремских Карловаца?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>52. Како се зове црквена проповед на одређену библијску тему односно говор у којем се тумачи одређена библијска прича и поука?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>53. У којем се савременом роману приказује историја распада богате сеоске породице с краја 19. века те сукоб синова с оцем?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>54. Које дело Јована Стерије Поповића обрађује мотив шкртости?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP – OGLEDNI ISPIT</p>	 <p>02</p>

Српски језик

Књижевност и језик

<p>55. Како гласи наслов другог дела збирке приповедака Бранка Ћопића „Башта сљезове боје“, који је тематски везан за Други светски рат?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56. Пажљиво прочитајте реченицу и одговорите на следећих пет питања.</p> <p>Кога је зао глас оборио, тешко се подиже.</p>	
<p>56.1. Осим једначења по месту творбе, која гласовна промена наступа у облицима тежак → тешка?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.2. Која је реч, осим придева, подложна компарацији у наведеној реченици?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.3. У којем је падежу упитна заменица у наведеној реченици?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP – OGLEDNI ISPIT</p> <p style="text-align: right;"> 02</p>	

Српски језик

Књижевност и језик

<p>56.4. Које је врсте (по зачењу) прилошка ознака у наведеној реченици?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.5. Које је врсте наведена зависно сложена реченица?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP – OGLEDNI ISPIT</p>	 <p>02</p>

Српски језик

Празна страница

Српски језик

Празна страница

